

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

115. PLENĀRSESIJA 2015. GADA 3.–4. DECEMBRĪ

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Teritoriālais redzējums 2050. gadam: kādas perspektīvas?”

(2016/C 051/02)

Ziņotājs: *Oldřich VLASÁK* (CZ/ECR), Hradeckrāloves pilsētas domes loceklis

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē prezidentvalsts Luksemburgas centienus apspriest teritoriālo redzējumu 2050. gadam un ir gandarīta, ka prezidentvalsts Luksemburga par minēto tematu ir nolēmusi apspriesties ar RK;
2. uzsver, ka ir svarīgi skaidri atzīt Eiropas Savienības teritoriālo apstākļu plašo daudzveidību, kurai vajadzīgas atšķirīgas pieejas un problēmu risināšanas stratēģijas;
3. uzskata, ka vairāk nekā 15 gadus pēc 1999. gadā Potsdamā pieņemtās Eiropas Telpiskās attīstības perspektīvas Eiropas Savienībai ir vajadzīgs jauns teritoriālais redzējums, kas:
 - teritoriālās kohēzijas koncepciju, tādu, kāda tā ir noteikta Lisabonas līgumā, ieviestu darbības pamatnostādnes,
 - ietvertu ne tikai telpiskās attīstības perspektīvu,
 - paredzētu risināt galvenās teritoriālās problēmas Eiropas Savienībā,
 - sniegtu norādes visām ES politikas jomām ar teritoriālu dimensiju un būtu saistīts un saskanīgs ar teritoriālās kohēzijas politiku un tās pasākumiem, kurus līdzfinansē no ESI fondiem,
 - sniegtu pamatnostādnes visām ES politikas jomām, kurām ir teritoriāla dimensija,
 - būtu saistīts ar Eiropas politikas nākotnes ilgtermiņa saimnieciskajiem, vides un sociālajiem mērķiem,
 - pamatotos uz subsidiaritātes un daudzlīmeņu pārvaldības principu;

4. tāpēc aicina rīkot plašu Eiropas mēroga apspriešanos par turpmāko Eiropas Savienības teritoriālo redzējumu, pamatojoties uz Zaļo grāmatu par teritoriālo kohēziju (COM(2008) 616 final), un atkārtoti aicina sagatavot balto grāmatu par teritoriālo kohēziju, ko varētu izmantot kā pamatu citām ES politikas jomām ar spēcīgāku teritoriālo dimensiju jau nākamajā plānošanas periodā pēc 2020. gada;
5. uzsver, ka ir svarīgi laikus apzināt globālās tendences un grūtības, lai attiecīgi pielāgotu publisko politiku. Šajā saistībā RK atzinīgi vērtē Eiropas iestāžu vadībā sagatavotos dažādos perspektīvas ziņojumus un norāda uz RK pētījumu "Problēmas pie 2025. gada apvāršņa. Galvenās tendences un ietekme uz pašvaldībām" ⁽¹⁾;
6. norāda uz globālajām tendencēm un problēmām, ar kurām saskaras Eiropas Savienība – tās konstatētas ESPAS projekta ietvaros ⁽²⁾ sagatavotajā ziņojumā "Globālās tendences līdz 2030. gadam. Vai ES spēs risināt gaidāmās problēmas?" – un kurām piemīt teritoriāla dimensija, jo to ietekme katrā reģionā atšķiras atkarībā no teritoriālajām īpatnībām un apstākļiem. Tomēr RK norāda, ka ESPAS ziņojumā teritoriālā dimensija nav tikusi pietiekami ņemta vērā, tāpēc komiteja vēlas ar savu ieguldījumu piedalīties teritoriālās dimensijas jautājuma risināšanā ESPAS projekta turpmākajā darbā;
7. uzskata, ka Eiropai ir vajadzīgs skaidrs teritoriālais redzējums, lai efektīvi reaģētu uz pašreizējām un nākotnes tendencēm un problēmām, un ka ar to būtu jāstiprina teritoriālā dimensija politikas izstrādē, piemēram, izmantojot pieeju, kuras pamatā ir teritoriāls skatījums;
8. šajā saistībā atgādina par teritoriālās attīstības programmu 2020. gadam, kura joprojām ir spēkā un kuras īstenošana ir jāuzlabo. Ņemot to vērā, RK norāda uz savu nesen pieņemto atzinumu "Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības programmas (2020) īstenošanas uzlabošana" ⁽³⁾;
9. turklāt uzsver, ka labas politikas veidošanas būtisks elements ir stratēģiskā plānošana un skaidru, sasniedzamu politikas mērķu izvirzīšana, kas var būt daļa no "redzējuma";
10. atgādina, ka ES līmenī Līgumā (LESD 174. pantā) ir noteikts vispārējs Eiropas Savienības teritoriālās attīstības mērķis, paredzot, ka "Savienības vispārējās harmoniskas attīstības veicināšanai tā izstrādā un veic darbības, kas stiprina ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju". Teritoriālā kohēzija nozīmē nodrošināt visu ES teritoriju līdzsvarotu attīstību;

Politikas veidošanas teritoriālā dimensija

11. vērs uzmanību uz priekšrocībām un ieguvumiem, ko dod teritoriālā pieeja ⁽⁴⁾, kuras pamatelementi ir saistīti ar nozaru integrāciju konkrētā teritoriālā stratēģijā un ar teritoriālo dialogu, kas orientēts uz rezultātiem. Ja teritoriālo pieeju izmanto efektīvi, tā ļauj novērtēt un atdzīvināt teritoriālo identitāti un teritoriālās iezīmes kā unikālu vērtību;
12. norāda: lai gan teritoriālā pieeja tiek bieži apspriesta ES iestādēs, tā vēl nav visur plaši ieviesta nedz ES, nedz dalībvalstu līmenī. Eiropas Reģionu komiteja atkārtoti pauž stingru pārliecību, ka teritoriālā pieeja ES politikai dos vislabākos rezultātus, jo politikas pasākumi tiks pielāgoti vietējām īpatnībām un tādējādi palīdzēs efektīvāk risināt reģionu, pilsētu un vietējo pašvaldību problēmas, tādā veidā mazinot atšķirības starp to attīstības līmeni;
13. norāda: lai gan joprojām ir nepieciešams stiprināt atsevišķu nozaru politiku, teritoriālā pieeja ir visefektīvākā pieeja, ar kuru sasniegt Līguma mērķi – vispārēju harmonisku attīstību. Šajā saistībā RK atsaucas uz Eiropas Komisijas vadītu pētījumu, kurā konstatētas piecas kopējas iezīmes, kas raksturīgas sekmīgai teritoriālās pieejas īstenošanai ⁽⁵⁾. Šo iezīmju vidū ir teritoriālās identitātes novērtēšanas svarīgā nozīme, ģeogrāfisko un nozaru robežu pārsniegšana, atvērta pārvaldības sistēma, spēcīga vadības spēja, kā arī eksperimentēšana un mācīšanās darba gaitā;

⁽¹⁾ <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/challenges-horizon-2025.pdf>

⁽²⁾ <http://europa.eu/espas/>

⁽³⁾ OV C 195, 12.6.2015., 30. lpp.

⁽⁴⁾ Teritoriālo pieeju var definēt kā ieinteresēto personu iesaistīšanos sadarbības procesā, kura mērķis ir risināt problēmas, kas aktuālas ģeogrāfiskajā telpā: apkaimē, reģionā vai ekosistēmā.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/07/territorial-agenda-2020-put-in-practice

14. uzskata: teritoriālās attīstības jomā nozaru politika ir nozīmīga, taču teritoriāla pieeja ir svarīgs sākumpunkts pielāgotai vietējai un reģionālajai attīstībai. koncepcija, kas paredz izveidot vienotu satvaru (partnerības nolīgumu) Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanai šajā plānošanas periodā, ir vērtējama atzinīgi, taču, lai visu politikas pasākumu īstenošana būtu efektīva, jānovērš atšķirīgo noteikumu radītie šķēršļi. Eiropas strukturālo un investīciju fondu tiesiskais regulējums būtu jāvienkāršo, uzklusot un iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības. Būtu jānodrošina, ka finansējumu projektiem, kas īstenoti ar teritoriāli integrētu pieeju, varētu saņemt no vairākiem fondiem, bet uz šādiem projektiem attiektos tikai viens tiesiskais regulējums;

15. norāda uz analīzi, kura atspoguļota Sestajā ziņojumā par kohēziju un kurā teikts, ka "pēdējos gados reģionālās atšķirības ir palielinājušās, jo ekonomikas krīze reģionus ir skārusi atšķirīgi" ⁽⁶⁾. Patiesībā Eiropas reģionus ļoti atšķirīgi ietekmējusi ne tikai pati krīze, bet arī politikas lēmumi, it īpaši ar Eiropas pusgadu saistītie taupības pasākumi. Piemēram, finansiāli spēcīgie reģioni spēja mazināt krīzes sekas un ievērot Eiropas pusgada prasības, toties finansiāli vājiem reģioniem taupības pasākumu dēļ bija jāsamazina publiskie ieguldījumi, kas savukārt izraisīja ekonomikas problēmas. Minētā analīze ļauj secināt, ka teritoriāla ietekme ir pat tādās politikas jomās un ārējos faktoros, kas iepriekš teritoriālā perspektīvā nav aplūkoti, piemēram, banku vai fiskālajā politikā. Atgādina, ka krīze it īpaši saasinājusi teritoriālās atšķirības un smagāk skārusi mazāk attīstītās valstis. Tāpēc RK uzsver: lai politikas pasākumiem būtu vienota ietekme, tie jāpiemēro, pamatojoties uz līdzsvara atgūšanas principu un teritoriālo pieeju. Tas nozīmē, ka ir jāpiemēro līdzsvarota pieeja taupības pasākumiem;

16. norāda, ka kopš 2009. gada debatēm "IKP un ne tikai" pieejamo datu apjoms ES līmenī ir būtiski palielinājies, un tagad, kad tiek vērtēts progress ES mērķu sasniegšanā, it īpaši ES reģionu un pilsētu līmenī, ir jāapzina citi rādītāji, kas papildina IKP;

17. uzsver, ka lielākajai daļai ES politikas jomu piemīt reģionālā un vietējā dimensija, ko var novērtēt, izmantojot teritoriālās ietekmes novērtējumu (TIN), un tas būtu jāņem vērā, izstrādājot un pārskatot attiecīgās politikas jomas. Attiecībā uz noteiktiem dosjē 2014. gadā RK uzsāka savas TIN stratēģijas izmēģinājuma posmu, kura laikā pārbaudīja dažādas metodes un pieejas. Komiteja pauž gandarījumu, ka pēc labāka regulējuma programmas publicēšanas, kas notika 2015. gada 19. maijā, Komisija izmantos TIN kā vienu no ietekmes novērtējuma elementiem. Tāpēc RK uzsver arī ES pilsētvides attīstības programmas nozīmi, īpašu uzmanību pievēršot "iekšzemes teritorijām", un tās īstenošanas prioritāro nozīmi reģionu attīstības veicināšanā. Komiteja atsaucas uz atzinumu "Ceļā uz integrētu ES pilsētvides politiku" (2014. gada 25. jūnijs) ⁽⁷⁾ un uzsver tajā ierosināto priekšlikumu pieņemt balto grāmatu par integrētu pilsētvides politiku. Visbeidzot, komiteja uzsver, ka atbalsta Eiropas Komisijas paziņojumu par pirmajiem konkrētajiem pasākumiem ceļā uz ES pilsētvides politikas pieņemšanu, kuras īstenošanai no ES budžeta tiks piešķirti EUR 80 miljardi ⁽⁸⁾. Komiteja aicina Komisiju izmantot RK pieredzi;

Uz pierādījumiem balstīta politikas veidošana

18. pauž bažas, ka pašreizējās statistiskās vienības ES dalībvalstīs ne vienmēr atspoguļo patieso sociālekonomisko situāciju, tāpēc tās nevajadzētu izmantot par vienīgo pamatu nākotnes politikas izstrādei un īstenošanai. Politikas jomas būtu jāpapildina ar spēcīgu starpnozaru, starpreģionālo un pārrobežu dimensiju, ņemot vērā plašāko ietekmi uz citiem reģioniem;

19. atkārtoti uzsver, ka šīs ietekmes apzināšanas nolūkā dalībvalstīm un Eiropas Savienībai politikas veidošanas procesā, kā arī plānojot un īstenojot nozaru investīcijas, teritoriālās ietekmes novērtējumi būtu jāveic kā standarta prakse. Ja netiek ņemta vērā ES un valstu politikas iespējamā asimetriskā ietekme, šī politika nekad nevar būt pietiekami efektīva vai lietderīga, un tai var rasties nevēlamas sekas;

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/reports/2014/6th-report-on-economic-social-and-territorial-cohesion, 3. lpp.

⁽⁷⁾ COTER-V-046.

⁽⁸⁾ Sk. reģionālās politikas komisāres Corina Crețu paziņojumu otrajā Eiropas pilsētu forumā, kas norisinājās 2015. gada 2. jūnijā Briselē.

20. uzsver: izvērtējot ES politikas ietekmi, ir jāņem vērā fakts, ka aizvien vairāk ES iedzīvotāju dzīvo pilsētās, un ir jāapzina problēmas, ko tas rada gan pilsētām, gan laukiem. Patlaban pilsētu līmenī statistikas datu nav vai arī tie ir ļoti ierobežoti, tāpēc ir grūti veikt saskaņotu un vispusīgu ietekmes novērtējumu. RK un Eiropas Komisija pašlaik strādā pie izmēģinājuma projekta, kas saistīts ar pilsētas ietekmes novērtējumu un kas nākotnē vēl jāpilnveido; tas varētu kļūt par noderīgu instrumentu, ar ko novērtēt minēto ietekmi un rezultātā uzlabot regulējumu. Uzsver, ka Reģionu komiteja arī ir aicinājusi ES politikā vairāk ņemt vērā kumulatīvo ietekmi uz mazām un vidēja lieluma pilsētām;

21. atgādina, ka arī lauku teritorijas atšķiras savu īpatnību un problemātikas ziņā un ka to attīstības līmenis nesasniedz ES attīstības līmeni, īpaši salīdzinājumā ar attīstības līmeni pilsētu teritorijās, un šī plaisa palielinās. Teritoriālo kohēziju nav iespējams nodrošināt, ja netiek izmantots viss pieejamais potenciāls, kas ietver visu teritoriju potenciālu. Tas ir īpaši svarīgi, jo starp pilsētu un lauku teritorijām pastāvošo funkcionālo saikņu dēļ (piemēram, cilvēku pastāvīgā pārvietošanās turp un atpakaļ vai atpūtas iespēju piedāvājums) noteiktos gadījumos teritorijas gandrīz nav iespējams skaidri norobežot;

22. nākamajās desmitgadēs ir paredzama strauja tehnoloģijas attīstība, tāpēc attīstīsies arī mehānismi, ar kuriem ātri, efektīvi un objektīvi novērtēt minēto ietekmi. Šādi modeļi jau tiek radīti un strauji pilnveidoti; labs piemērs tam ir *ESPN Quick Scan* ("ātrā pārbaudīšana"). Pašlaik galvenais šķērslis šādu instrumentu izmantošanai ir tas, ka trūkst pietiekamu un pilnīgu statistikas datubāzes, it īpaši vietējā līmenī;

23. uzskata, ka vienlīdz svarīgi ir novērtēt dažu ES politikas nostādņu teritoriālo ietekmi LESD 174. pantā minētajos apvidos – galējos ziemeļu reģionos ar ļoti mazu iedzīvotāju blīvumu, salās, pārrobežu vai kalnu reģionos –, ko skar nelabvēlīgi strukturālie, dabas vai demogrāfiskie apstākļi;

24. aicina dalībvalstis un Eiropas Savienību ieguldīt ievērojami vairāk resursu, lai iegūtu trūkstošos statistikas datus, kas atspoguļo dažādas teritoriālas problēmas, un lai ievērojami pilnveidotu datu vākšanu zemākajā administratīvajā līmenī. Īpaši svarīgi tas ir valstīs, kurās *Eurostat* teritoriālo vienību nomenklatūra neatspoguļo pietiekami precīzi vietējā vai reģionālā līmeņa ģeogrāfiju. Bez pilnīgas, mainīgo situāciju atspoguļojošas ES reģionu ainās nav iespējams izstrādāt efektīvu politiku, ar kuru risināt reģionu problēmas. RK atgādina, ka jaunajos struktūrfondu noteikumos pastāv struktūrfondu 11. tematiskais mērķis, kas domāts tieši tādu investīciju finansēšanai, kuras paredzētas datu pilnveidei vietējā un reģionālā līmenī; līdz šim tas šajā nolūkā diemžēl izmantots pārāk maz. Vienlaikus RK atgādina, ka dažādām ieinteresētajām personām, tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām, ir jāmazina administratīvais slogs, izveidojot piemērotus instrumentus, kas ļauj stingri un selektīvi sistematizēt statistikas datu vākšanu un ziņošanu, lai atvieglotu datu apstrādi. Ir jā rūpējas par to, lai saistībā ar 11. tematisko mērķi pieejamie resursi būtu labi zināmi;

25. uzsver, ka lietderīgu darbu veic *ESPN* programma⁽⁹⁾, kas apkopo teritoriālo informāciju par visu Eiropu. Lai pieņemtu uz informāciju balstītus lēmumus par to, kā veikt ieguldījumus reģionālās attīstības stiprināšanā, īpaši noderīgas ir minētā projekta ziņojumā "Atvērtas un policentriskas Eiropas veidošana" iekļautās prognozes. Apsverot dažādus scenārijus, RK uzskata, ka policentriskai attīstībai jāklūst par mērķi un būtisku elementu 2050. gada teritoriālajā redzējumā, kas ietver jebkura lieluma vietējās pašvaldības visās ES dalībvalstīs. Augot lielpilsētu reģioniem, būtu jāveicina līdzsvarota attīstība, vienlaikus pievēršot uzmanību arī nelieliem ciematiem un mazāk attīstītajiem reģioniem, kā arī blakusesošo teritoriju savstarpējai saiknei;

Eiropas teritoriālais redzējums un pārvaldība

26. ņemot vērā to, ka globālās tendences un grūtības Eiropas reģionus ietekmē atšķirīgi, un to, ka visām publiskās politikas jomām ir teritoriāla dimensija, Eiropas teritoriālais redzējums galvenokārt būtu jāorientē uz teritoriālās dimensijas piemērošanu Eiropas pārvaldībā;

⁽⁹⁾ <http://www.espn.eu/main/>

27. atgādina, ka RK ir pieņēmusi Eiropas Daudzlīmeņu pārvaldības hartu⁽¹⁰⁾, kurā izklāstīti galvenie Eiropas pārvaldības principi, kas politikas veidošanā varētu palīdzēt stiprināt teritoriālo dimensiju un uzlabotu Eiropas ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, kā RK to ir atkārtoti uzsvērusi visos savos atzinumos par teritoriālo politiku;

28. uzskata, ka šajā saistībā īpaša uzmanība būtu jāpievērš un īpašs atbalsts jāsniedz dažādai vietējo un reģionālo pašvaldību un citu decentralizēto struktūru sadarbībai kā produktīvam, efektīvam un likumīgam sabiedrisko pakalpojumu nodrošināšanas līdzeklim;

29. uzsver: ir pierādījies, ka vietējo un reģionālo pašvaldību pārrobežu sadarbība ir būtisks instruments pierobežas reģionu attīstībai. Tādēļ ES un dalībvalstīm būtu tā jāatbalsta arī turpmāk;

30. uzsver, ka teritoriālajā pieejā novatoriski finanšu instrumenti un publiskā un privātā sektora partnerības ar skaidriem noteikumiem var būt svarīgi instrumenti teritoriālās attīstības nodrošināšanā tad, ja privātais finansējums var papildināt publisko finansējumu un ienākumi no ieguldījumiem ir pietiekami pievilcīgi. Tomēr ir jāgādā, lai vietējās un reģionālās pašvaldības saņemtu ievirzes un konsultācijas par finanšu instrumentu izmantošanu⁽¹¹⁾;

31. uzsver, ka teritoriālās pieejas izstrādē izšķiroša nozīme ir vietējā līmeņa politiskajai vadībai un demokrātiski ievēlētām pašvaldībām, un norāda, ka šāda pieeja nozīmē ieinteresēto personu līdzdalību un visu pārvaldības līmeņu atklātumu. Ir svarīgi, lai šis process, tā vērtība un priekšrocības būtu labi saprotamas visiem tā dalībniekiem;

32. uzsver, ka dažādu pārvaldības līmeņu dalībniekiem teritoriālā pieeja rada īpašus uzdevumus. Teritorijas plānošanā un attīstības stratēģijās jāņem vērā iedzīvotājiem vistuvākais līmenis, kas visbiežāk ir vietējais vai reģionālais;

33. tajās politikas jomās, kas ir Eiropas līmeņa kompetencē, sistemātiski jāņem vērā teritoriālā dimensija. Šajā ziņā RK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas labāka regulējuma iniciatīvu un piekrīt, ka "labāka regulējuma principu piemērošana nodrošinās, ka pasākumi ir balstīti uz pierādījumiem, ir labi izstrādāti un sniedz taustāmus un ilgtspējīgus rezultātus iedzīvotājiem, uzņēmumiem un sabiedrībai kopumā"⁽¹²⁾. RK ir īpaši gandarīta par to, ka labāka regulējuma iniciatīvā pārņemti Eiropas Daudzlīmeņu pārvaldības hartas pamata principi;

34. atgādina, ka RK ir izveidojusi stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanas uzraudzības forumu, lai uzraudzītu stratēģijas "Eiropa 2020" reģionālo dimensiju, un šis forums ir nonācis pie secinājuma, ka atjaunotā stratēģija "Eiropa 2020" būtu jābalsta uz visu pārvaldības līmeņu spēcīgāku partnerību un atbildības sajūtu un ka tajā būtu jāietver teritoriālā dimensija un jāuzlabo pārredzamība, pārskatatbildība un daudzlīmeņu pārvaldība⁽¹³⁾;

35. saskaņā ar Eiropas Rīcības kodeksu attiecībā uz partnerību uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāuztic attīstības plānu sagatavošana, kā unikālu priekšrocību izmantojot savu teritoriālo specifiku un ņemot vērā kopīgos Eiropas mērķus, kā arī pienācīgi iesaistot ieinteresētās organizācijas. RK uzsver, ka kohēzijas politikai ir būtiska nozīme finansiālajā atbalstā un metodiskajos norādījumos, vietējām un reģionālajām pašvaldībām īstenojot savus attīstības plānus. Efektīvai pārvaldībai, tāpat kā projektu kvalitātei, ir liela nozīme programmu īstenošanas uzlabošanā;

36. konstatē, ka sestajā gada uzraudzības ziņojumā par stratēģiju "Eiropa 2020" un "Eiropas pusgadu", ko nesen (2015. gada oktobrī) publicēja RK stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanas uzraudzības forums, ir secināts, ka vietējās un reģionālās pašvaldības 15 ES dalībvalstīs bija cieši iesaistītas valstu reformu programmu sagatavošanā. Turklāt saistībā ar programmu īstenošanu 23 no 28 valdībām īpaši norādīja uz vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi noteiktās jomās, piemēram, darba tirgus politikā, sociālajā integrācijā un veselības aprūpē. Attiecībā uz stratēģiju "Eiropa 2020" jāatzīmē, ka 20 dalībvalstis uzsvēra vietējo un reģionālo pašvaldību lomu valsts reformu programmās tādās jomās kā sociālā integrācija, atjaunojamā enerģija un klimata pārmaiņas. Tāpēc RK aicina pārskatīt stratēģiju "Eiropa 2020", lai turpinātu stiprināt ES politikas teritoriālo dimensiju un panāktu, ka visas dalībvalstis, izstrādājot valstu reformu programmas, ievēro subsidiaritātes, daudzlīmeņu pārvaldības un partnerības principus;

⁽¹⁰⁾ <http://cor.europa.eu/lv/activities/governance/Pages/charter-for-multiLevel-governance.aspx>

⁽¹¹⁾ RK atzinums "Finanšu instrumenti teritoriālās attīstības atbalstam", pieņemts 2015. gada 13. oktobrī, COTER-VI/005.

⁽¹²⁾ COM(2015) 215, 3. lpp.

⁽¹³⁾ <http://cor.europa.eu/en/news/Pages/regions-cities-athens-declaration.aspx>

37. kohēzijas politikai būtu jānodrošina vietējo un reģionālo plānu saskaņotība ar Eiropas mērķiem. Šajā ziņā galvenie instrumenti ir partnerattiecību nolīgumi un darbības programmas. RK uzsver, ka kohēzijas politikas finansējums no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem var būt viens no veidiem, kā nodrošināt nepieciešamo finansiālo palīdzību plānu īstenošanai. Komiteja arī norāda, ka vietējo un reģionālo attīstības plānu īstenošanu var vēl vairāk veicināt ar īpašiem kohēzijas politikas instrumentiem, piemēram, integrētiem teritoriālajiem ieguldījumiem (ITI) un sabiedrības virzītu vietējo attīstību (SVVA), kas būtu jāizmanto plašāk;

38. daudzām ES politikas jomām, piemēram, lauksaimniecībai un lauku attīstībai, transportam un enerģētikai vai vides aizsardzībai, piemīt teritoriāla dimensija, kas šajās jomās ir tikpat svarīga kā kohēzijas politikā. Tāpēc šīs pārējo nozaru politikas jomas arī ir jāpielāgo tā, lai atbalstītu vietējās un reģionālās attīstības plānus. Teritoriālajā redzējumā 2050. gadam jāietver visas ES politikas jomas, kurām piemīt nozīmīga teritoriālā dimensija, tādējādi panākot, lai teritoriāla pieeja politikas veidošanai kļūtu par normu visās attiecīgajās ES politikas jomās;

39. Eiropas līmenī ir vajadzīga saskaņotāka un koordinētāka pieeja Eiropas teritoriālās attīstības stratēģijai/redzējumam; ir jānodibina pastāvīga sadarbība ar valstu un Eiropas apvienībām, kas pārstāv vietējās un reģionālās pašvaldības. Šajā pieejā jāietver arī strukturēta un sistemātiska pieredzes un zināšanu apmaiņa dažādu nozaru politiku izstrādes laikā;

40. visbeidzot, RK uzskata, ka Eiropas stratēģijai/redzējumam ir nemitīgi jāpildinveidojas, it īpaši, izmantojot augšupēju atgriezenisku saikni, ko nodrošina pastāvīga sadarbība ar Eiropas un valstu asociācijām, kas pārstāv vietējās un reģionālās pašvaldības, un ņemot vērā notikumu attīstību pasaulē, piemēram, migrācijas problēmas un klimata pārmaiņas, kur ES vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska, solidaritātes principā balstīta loma.

Brisele, 2015. gada 3. decembrī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA
